

Organizacija zdravstvene službe

DELEGATI DRUŽBENE SKUPNOSTI V TOZD ZDRAVSTVENIH ORGANIZACIJ

Čeprav so bila v postopku za sprejem zakona o zdravstvenem varstvu (Uradni list SRS, št. 38/74) opazna pričakovanja, da bi predstavnike družbene skupnosti v samoupravi zdravstvenih organizacij opustili, je zakon o zdravstvenem varstvu v skladu z dano ustavno možnostjo (51. člen ustave SRS) predpisal, da v zadevah posebnega družbenega pomena sodelujejo pri upravljanju zdravstvene organizacije (v delavskem svetu oziroma v zboru delovnih ljudi, če gre za zdravstveno organizacijo oziroma za TOZD z manj kot 30 delavci) tudi delegati družbene skupnosti. Njihova udeležba pri upravljanju zdravstvenih organizacij je torej obvezna, ustanovitelj pa določi, katere samoupravne organizacije in skupnosti jih delegirajo, in imenuje svoje delegate. Ob tem je opozoriti na pogostne napake v samoupravnih splošnih aktih zdravstvenih organizacij, v katerih le-te same brez ustanovitelja določajo število delegatov družbene skupnosti in organizacije ter skupnosti, ki jih delegirajo, in pa na novost po zakonu o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74), po katerem pravice in dolžnosti ustanovitelja (SR Slovenije) republiških zdravstvenih organizacij opravlja izvršni svet skupščine SR Slovenije, torej tudi v primerih delegatov družbene skupnosti v teh zdravstvenih organizacijah.

Ob tem pa se z institucijo TOZD pojavlja določena nejasnost in vprašanje, ali sodelujejo delegati družbene skupnosti samo v zdravstveni organizaciji kot delovni organizaciji ali tudi v delavskih svetih njenih TOZD. Čeprav zakon o zdravstvenem varstvu nima neposredne zadevne določbe o tem, je iz 129. člena povzeti, da delegati družbene skupnosti sodelujejo tudi pri upravljanju TOZD, saj vsak TOZD sprejema svoje samoupravne splošne akte, določa svoj dohodek, odloča o statusnih spremembah, vodi kadrovsko politiko itd., kar vse je vsebina 129. člena zakona, te zadeve pa zadeve posebnega družbenega pomena. — Vendar pa ta pravna interpretacija za rešitev problema delegatov družbene skupnosti v TOZD zdravstvenih organizacij ni zadostna oziroma ni uporabna za vse TOZD, katerih dejavnost se ne more opredeliti za dejavnost »posebnega družbenega pomena« (npr. TOZD tehnično-oskrbovalnih služb). To dejstvo in opredelitev zakona o zdravstvenem varstvu v 3. členu, kaj je posebnega družbenega pomena v zdravstvu, je rešitev vprašanja o delegatih družbene skupnosti v delavskih svetih TOZD zdravstvenih organizacij: če je izvajanje zdravstvenega varstva osnovna dejavnost TOZD, je ta dejavnost TOZD posebnega družbenega pomena in sodelovanje delegatov družbene skupnosti v delavskih svetih TOZD obvezno in usklajeno s 128. in 129. členom o zdravstvenem varstvu. Se pravi, v tako imenovanih »medicinskih TOZD« je sodelovanje delegatov družbene skupnosti obvezno, v »tehnično-servisnih« pa ne.

Ta interpretacija zakona o zdravstvenem varstvu je usklajena tudi z ustavno in družbenopolitično vsebino in statusom TOZD. Ker so pravne osebe, ker oblikujejo svoj dohodek in programirajo svojo dejavnost, zlasti pa so samoupravno samostojne in izhodišče za delegatski sistem, je — kolikor je njihova dejavnost posebnega družbenega pomena — pravno in politično utemeljeno, da v njihovi samoupravi sodelujejo delegati družbene skupnosti.

Dr. M. M.